

Natuurbeheer in relatie tot klimaatverandering – dilemma's!

Dag van de Duinen, 29 juni 2024
Jeroen Groenendijk

(Grond)water: behouden of afvoeren?

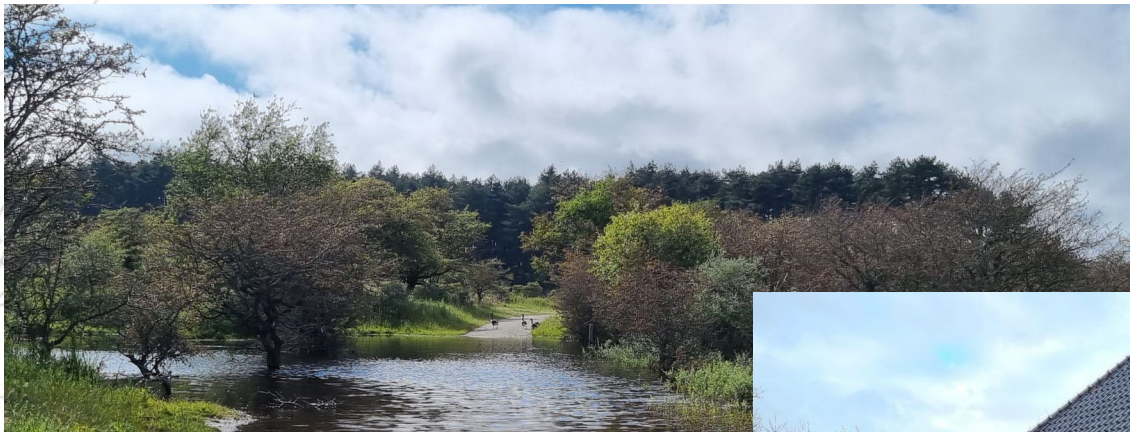

foto: R. Slingerland, PWN

foto: R. Slingerland, PWN

Begrazing: dichtheid dieren versus productieschommelingen

foto: C. van Oosterom, PWN

foto: S. de Maat, PWN

N2000 doelen: Instandhouding versus systeemherstel

Råbjerg, DK

Kans: aanpassen padenstructuur - ook rustzones voor fauna!

foto: R. Slingerland, PWN

Discussie!

Dilemma's...!

- Hoge waterstanden: grondwater vasthouden vs draineren? (voor assets, paden)
- variatie in biomassa-productie over de jaren – hoe ga je om met begrazing? dichtheden aanpassen op de groei, of variatie accepteren?
- Natura 2000 zegt: in stand houden! instandhouding (N2000) versus systeemherstel (robuuster, klimaatbestendiger)
- aanpassing padenstructuur biedt ook kans voor rustzones

Natuurbeheer

- regulier beheer
  - instandhouding
  - langzame omvorming, vegetatieniveau

- systeemherstel
  - rigoreuze ingrepen: herstel sturende factoren (dynamiek, mozaïeken, veerkracht)
  - het duin in staat stellen om mee te bewegen
  - herstel / creëren van verbinding (veerkracht)

Consequenties voor natuurbeheer

- Regulier beheer
  - aanpassen maaibeheer duinvalleien: dit jaar veel minder
  - vinger aan de pols mbt dichtheid grazers: kunnen ze de biomassa-productie in de hand houden?
  - exoten: gezamenlijke aanpak met andere TBO's
  - verschuiving fenologie leidt mogelijk tot andere invulling zorgplicht?
- Grote ingrepen
  - nog sterkere noodzaak stelselherstel: verstuiwing, windwerking
  - ontwikkeling natte natuur en waterberging in de binnenduinrand
  - verbindingen N-Z en O-W
  - heroverweging padenstructuur